

πιάσουν ποτέ τους. Μά είναι τίμια ή πλάνη, άγιος ή πόθος, όμορφο τόνειρο, άκόμη και σά δέν άληθές. Δύναμη θά δώση στον ποιητή, μπορεί και νά καλητερέψη τους στίχους του. Θαρω πώς ο Σουρής σταλούλα δέ δυσαρρετιέται, σάν τόν παινούνε, οί κακές γλώσσες λένε, και σάν τονέ ρεκλαμάουνε. Πώς δέν του μέλει γιά τή μεγαλύτερη ρεκλάμα, τή ρεκλάμα στους στερνούς ανθρώπους; Χωρατέθει τάχατις ή μήπως ίδιος; του τόννοιασε μέ λύπη πώς άφου διαβή, τό ποδι του πάτημα στί έλληνικό χώμα δέ θάρση; Σε δυό πράματα χρωστέαι ο ποιητής τή ζωή του, τήν τωρινή και τή μελλούμενη, χάρη σέ δυό πράματα είναι ποιητής, στις ιδέες και στή γλώσσα. Στις ιδέες είδαμε νομιζω τί άξίζει ο Σουρής; είδαμε κυλας πώς κατόπι θά κατακτήση δύσκολο νά διαβάζεται. Η γλώσσα του: Είπανε πώς μέ τά χωράτά, τίς ζτειότητες, τή ούρα και τά καλαμπούρια, ρεζιλίφε τήν καθρέβουσα κ'έτσι βοήθησε τή δημοτική δέν τό πιστέβω. Μήτε τή δημοτική βοήθησε μήτε τήν καθαρεύουσα, κι αν άλλθε κ ρεζιλίφε τή μια, ρεζιλίφε και τήν άλλη, όπως τόφερε ή ρίμα κάθε φορα. Στο δοξο: τής ψυχής του ο Σουρής; διαστά γιά τήν καθαρεύουσα, έκαμε στήν καθαρεύουσα στίχους άντάξιους του Σούτσου. Τή δημοτική, τή φυλάγει μόνο γιά λέξεις χυδαίες, πλ νά μήν είτανε τάχα κ' ή καθρέβουσα του χυδαία. Λοιπόν τήν έβλεψε και άφου. Ο Θεός νά μάς άπκλλάξη από τέτοιους φίλους. Τι θγαίνει όμως; Βγαίνει πού ο Σουρής άφου τά πράματα κατά πώς τά θρήκε, και όλο τό έργο του τώρα μάς έρχεται σάν άνώφελο.

Και νά δώτε μέλιστα πώς άρχισε από σήμερα νά κείνεται όπως θά κρηθ και πιδ ύστερα. Παράξινο μοιάζει σάν τό λέμε, μά ο Σουρής πάλιωσε. Είτανε καιρός όπου κανενός δέν του περιόσε νά εγάλη σώτημα γιά τήν τέχνη, γιά τήν ύπεροχή του Σουρής. Το ξέρω πώς δοξάζεται πάντοτε από τήν όγλο, γιατί στον όγλο άργούνε νά καταλαβουνε οσα κατάλαβε και προκήρυξε πρώτα μια λιγοστιά μονάχη. Μά και τά γράμματα έχουνε άριστοκρατία δική τους. Ευπισούνε κρυά οί νούδες και φωτίζονται. Στην Ελλάδα γλήγορα έννοούνε, αν και δι φαίνεται. Οί νέοι κάθε μέρα κόσμους καινούριους χαιρετάνε. Ο ήλιος άνατέλνει. Δέν είναι κιάλας ανάγκη νάρθουνε οί νέοι, γιά νά μάς φέρουνε τή σωστή ζυγαριά; πολλοί από κείνους πού χρόνια τώρα και χρόνια διαβάζουνε ξένες φιλολογίες, πού γυμνάσσει τό νού τους και τήν πέννα τους μέ τήν κρι-

τική, πολλοί άπ' άφτους ξέρουνε περίφημα τί ζυγαρίζει ο Σουρής. Μή βλέπετε, σάς παρακαλώ, πού ο άγαπητός κι άγαπημένος μου φίλος, θιασώτης και πιστός λιθαιιστής, Γρηγόριος Ξενόπουλος, πλέ και στεφάνια του Ρωμρού. Τόν Ξενόπουλο έσεις, παιδιά μου, δέν τόν καλογνωρίζετε. Ο Ξενόπουλος μου κάνει κόρτε! Και μήτε τό ύποφιαστήκατε. Άμ; Κοιτάξτε τον και θά τό νοιώσετε άμέσως. Μιά γυρίζει από δώ, μια γυρίζει από κει. Τά ματάκια του μια λίμνη, ζάχαρη λιωμένη.— «Ψυχάρουλη μου!...»—Και στρίβει τό μουστάκι του.— «Γιαννίκο μου!...»— Άλλη μια ματιά.— «Κοκόνα μου!...»— Σκύβει μελαγχολικά τό κεφαλάκι του, σιάζει τά μαλλάκια του.— «Ψυχάρικι!...» Και μέ κάθε του κίνημα, νά πού κ' ή πέννα του άδιάκοπα δουλίσει, νά μέ παινέση.— «Μπή μου!...»— Και πάλε στή δουλειά. Μπήκατε τώρα στο νόημα; Με τά γλυκά λόγια πού μου λέει, μέ τά χάρδια του τή έρωταμένη, τί γυρέθει ο άθροπος; Γυρέθει νά φέξη μέρα πού νά του σκαρώσω και κριτική μελέτη σάν και τούτη έδωπέρα γιά τό Σουρής.

Όποιον νά γίνω, μή άπορτήτε μέ άλλο τό κόρτε πού κείναι του Σουρής ο άγαπητός κι άγαπημένος μου φίλος, θιασώτης και πιστός, λιθαιιστής, Γρηγόριος Ξενόπουλος. Άδύνατο είναι ο Ξενόπουλος, άδύνατο είναι, ο Δροσίνης, νά μή συγκρίνουνε ποτέ τους, ο ένας τή Στέλλα Βιολάντη, ο άλλος τά ποιήματά του, μέ τούς στίχους του Σουρής, κι άδύνατο νά μήν είπανε, έσο τους δηλαδή, πώς τά δικά τους βαστούνε από ποίηση, τέχνη κ' ιδανικά, πού μήτε στοχάστηκε τήν ύπαρξή τους ο Σουρής. Κ' έτσι, λίγο λίγο, κρυά κρυά, τίς γωνίες, ψευριστά, γίνεται μόδα, καταστάει και φιλότιμο νά μή θαμπώνεται κανένας μέ κάτι στολιδία πού δέν είναι τής Μούσης; τά στολιδία τάληθινά. Τάφνει μέλιστα περήφανα στον όγλο, νά τά χείρεται. Μά και μείς άπό τό λέμε. Δέ θέλουμε νά χαλάτουμε του όγλου τό κέφι. Το κάτω κάτω, τί βγήκαμε νά πούμε, τί λόγο έχει τάρθο μας άπό; Μήπως γυρέβουμε νά κατεβάσουμε τό Σουρής από τόν άψηλό θρόνο τής κοινής γνώμης; Τίποτα! Γυρέβουμε μόνο και μόνο νά δείξουμε ποιοί σήμερα στην Ελλάδα είναι οί αναγνωρισμένοι, άγαπημένοι, τιμημένοι, ποιούς άκούνε και ποιοί κυβερνούνε τό έθνος. Ένας άπ' άφτους, ο Σουρής. Δέν είναι ο μόνος. Η Άγγλία έχει τόν Kipling· ή Γαλλία τόν Anatole France· ή Γερμανία τό Sudermann· ή Νορβηγία τόν

Ιβαν· ή Ιταλία τόν Annunzio, και ή Ρωσία τόν Tolstoj. Έμεις έχουμε τό Βικέλα, τό Σουρής, και τό Κατζηδάκη.

Τόσο ήθελα νά πω. Τίποτις άλλο.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Καλή μου

Σ' άρέσει νά μέ ρωτῆς και σέ λογής πειρασμούς νά μέ βάζης. Και μέρωτοφες τίς προάλλες κ' ήθελες νά σου πω σάν τί να μου έκαμε βαθύτερη έντύπωση άπ' όσα διάβασα τίς μέρες τούτες. Τίς μέρες τούτες πολλά διάβασα κι άκόμα πιδ πολλά ξεφύλλα, από τή μοναδική μας μετάφραση του «Άδολου λογισμού» του Κάντ έσα μέ τό ποίημα κάποιου Βασιλάκη τυπωμένο μέ τόν ξεφύλλο τίτλο άπάνου στο τρανταφυλλά του ξεφύλλο: «Μιθολογικόν ποίημα μέ γλώσσαν ιδιόρρυθμον, λεπτήν, ήλικειαν και φαντασιώδη. Ο Δ ρ α κ ω ν μέ τό τριφρούρμενον αινιγματό και τά βασιλάκουλα», αν άγαπῆς. Έτσι γιά νά στοχάζουμαι, κ' έτσι γιά νά διασκεδάσω. Όμως άπ' όλα αυτά μου έντυπώθηκε ξεχωριστά στο νού μου μια παραδοσι από μέσ' από τό δίταμο τελευταίο έργο του σοφού καθηγητή Πολίτη. Η παραδοσι γεννήθηκε στους Δελφούς, και λαμπροκοπάει όλη από φως άπολόγων. Σου τήν αντιγράφω όλόκληρη, γιατί σέ ξέρω, πρῶτ' άπ' όλα, πόσο είσαι περίεργη, κ' ύστερα πόσο είσαι ήλια νά βρισκῆς και κάτι άλλο άκόμα κρυμμένο εκεί όπου έφαξε προσεχτικά τό χέρι μου και πίστεια πώς δέν έμενε τίποτε νά βρεθῆ.

Ο Ιε ρ ε α ς τ ο υ Α π ο λ λ ω ν α. Όταν έγεννήθη ο Χριστός, ένας ιερέας του Απολόωνά έκανε θυσιά παρακάτω από τό μοναστήρι τής Παναγίας, στο Λογῆ, εις τής Αιθαδίας τό δρόμο. Έξαφνα παρατάει τή θυσιά και γυρίζει και λέει στο λαό: «Αυτή τή στιγμή έγεννήθη υίός θεού, πού θα έχη μεγάλη έννοια σάν τόν Απολόωνα, στα ύστερα όμως ο Απολόωνας θα τόν νικήση». Άλλά δέν άπέσσε τό λέγο, κ' έπρεσε άστραπή και τόν έκαψε, και άνοιξε τό βρόχο εκεί κοντά στα δύο».

Μόνος μου τό διάβασα, μά ήθελα μαζί νά μιλήσουμε γιά τό όρατο αστό συναξάρι. Ηθελα μαζί νά τή μετρήσουμε τά βήθη τής επαναστατικής φιλοσοφίας του, πού όλη άστραποβροντάει από τήν πίστη πρῶς τήν αλήθεια του αρχαίου αυτού κόσμου, κάπως διαφορετικά από τή σχολαστική μας έδω πέρα αρχαιολατρεία, τή στενοκέφαλη και τήν άφιλοσοφητη. Και ήθελα μαζί νά μελετήσουμε τό μεγάλο μάθημα του ήρωϊσμού πού βγαίνει από τή δελφική αυτή παράδοσι. «Δυό μάτια κάνουνε τό πρόσωπο» ειπε ο ποιητής. Ποιός ξέρει αν οί λογισμοί οί άκέραιοι πού γραφτήκανε κάτι νά κάνουν, ποιός ξέρει άνίδως και δέν πηγάζουν από τή γνώμη δυ ο ψυχῶν. Και ήθελα μαζί νά ξαναστοχαστούμε πώς εκείνος πού φέρνει τίς ολοκαίνουργες ιδέες, σάν ένας προφήτης και σάν ένας ιερέας, τίς ιδέες

ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΑΙΙΚΗ ΖΩΗ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΕΝΟΙ*

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

«Υστερ' από δεκαπέντε μέρες. Στα Σεπόλια, στο περβόλι του Αντρέα. Δέντρα, άγρια κ' ήμερα, άριοφυτεμένα, και βραγιές λουλουδόσπαρτες. Ζυγώνει τό μεσημέρι. Στο πάνω μέρος του περβολιού ξεχωρίζει μέσ' από τά δέντρα ένα κομάτι άσπρο μικρού σπιτιού, ξεχικου. Ο Λάμπρος κάθεται σ' ένα πάγκο ξυλένιο κάτω από έναν πεύκο· δεξιά και ζερόβό του βραγιές γιομάτες λογιῶ λογιῶ Αθημητριάτικα. Παράμερα, κατά τό σπιτάκι, μακριά από τό Λάμπρο, φαίνεται ο Κωστής πού κουβεντιάζει μέ τόν περβολάρη. «Αμα

* Η άρχή του στο 129 φύλλο του «Νουμά».

σημωθεϊ ή σκηνη, ο Λάμπρος πού κρατάει μια φημερίδα στα χέρια του, τήν άπαρτάει χάμου, βγάξει τήν ταμπακέρα του, βγάξει και τήν πίπα του, μια πίπα μακριά, από κερασιά, περνάει ένα τοιγάρο, τανάβει και κοιτάζοντας ψηλά, κατά τόν πεύκο, σιγολέει: Μά σ' νυσταζεις, σκιάβα τής ήδο νής... (Περνάει λίγη ώρα σηκώνεται άπάνου, βάζει τά χέρια του στις τσέπες του πανταλονιού, κάνει δυό τρία βήματα σιγαλά, στένεται μπροστά σέ μια μικρή τρανταφυλλά με κίτρινα τραντάφυλλα, και δίχως νά βγάλει τήν πίπα από τό στόμα του, λέει κάπως δυνατώτερα:)

«Αποκοιμιστου! Η λύπη μου σέ σκιάζει έλεημονήτρα. Ο κάλπικο έιδωλο όμορφιάς και ψευτοτύνης άνθος, άνοιωθη σκιά μέσ' στής ψυχής διαβαίνεις τήν άγάπη.

(Περνάει πάλι λίγη ώρα και ξαναρχίζει:)

«Αποκοιμιστου! ή λύπη μου σέ σκιάζει...

(Τή στιγμή εκείνη φτάνει ή Έλενίτσα, ξεσκούφωτη, μέ τά μαλλιά της ξεχτέμισια, σάν από δρόμο, κι άκούει τίς τελευταίες λέξεις).

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (Στο Λάμπρο, πού δέν κατάλαβε τόν έροχομό της). Μοναχός σας μιλάτε, κ. Λάμπρο, ή μέ τήν τρανταφυλλά;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Μπα, παιδί μου!.. Ηρθατε;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Τώρα δά! Και μόλις φτάσαμε, πέταξα τό καπέλλο μου και ήρθα νά σάς δώ...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (χαμογελώντας). Πρώτα μένα ζήτησες νά δεις;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (ντροπαλά, μέ τά μάτια κρυφωμένα κάτω). Τόν κ. Κωστή τόν είδαμε άπ' άνοιγαμε τήν εξώπορτα... Τώρα θάρθει και ή Χάρη... Συγγυρίζεται λίγο μέσα... Είρετε, τόση ώρα μέ άμάξι άνοιχτό κι ο δρόμος τών Σεπολιῶν γιομάτος σκόνη.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Κ' ήρθατε όλοι;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Όχι! Έγώ και ή Χάρη. Οί άλλοι, ο θεϊός Αντρέας και ή μητέρα, θάρθουνε τό μεσημέρι... Πάνε στο μνημόσυνο του Μελά...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σά μοναχός του). Βέβαια! Οί πεθαμένοι μέ τους πεθαμένους...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Τί θέλετε νά πείτε; Δέ σάς νοιώθω.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (κάθεται στον πάγκο). Τίποτα!.. Έτσι, ένας λόγος δίχως έννοια, ήρθε στα χείλια μου... Ξέρω και γώ πώς... και τότε ξεστόμισα... Και σ' γιατί δέν πήγες; στο μνημόσυνο;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Έγώ;.. Μά δέν ξέρω! Κάποτε μάς λέγατε πώς οί Ρωμιοί ξεδιάζουμε όλο τόν ένθουσιασμό μας στις διαδηλώσεις και στα μνημόσυνα

πού αλλάζουν τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου, ἐκεῖνος εἶναι δὴν τὸ λειτουργὸ τοῦ θεοῦ πρὶν καλὰ καλὰ τὸν ἀπεσώσει τὸ λόγο του, πᾶντι ἀστραπῇ καὶ τότε καίει. Νὰ τὴ γινώριζε τάχα τὴ μοῖρα του ὁ ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνα; Ἐγὼ πιστεύω πῶς τὴ γινώριζε, δὴν προφῆτης πού εἶτανε, καὶ πῶς ὅλο κι ἀνυπομονοῦσε καὶ λαχτάριζε νὰρθῆ τὸ γρηγορώτερο ἢ ὦρα ἢ μεγάλη τῆς θυσίας, Αὐτός εἶταν ἀφιερωμένος ἀπὸ πρῶτα στὸς θεοὺς τοῦ Ἄδην. Κι ἀναγάλιαζε. Φτάνει πού μὴ μῆρα θὰ νικῶσε ὁ θεὸς τού.

Καὶ ὅθεν καὶ ἀπορῶ νὰ παραίδημα μαζί πῶσο πῶ δὴνὰ καὶ πῶς θὰθῆ, πῶσο ζωντανὰ καὶ ὄμοια ἐπίσκειται ἢ δὴ κατὰ ψυχῆ, ὄχι δὲ θύδρα καὶ δὲ μνημεῖα, δὲ σοφίαι καὶ δὲ μνηστροφίαι, μὰ μῆρα δὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆ τοῦ λαοῦ μας τὴν ἀνάστασι!

Σε φίλῳ Ο ΠΑΝΤΑ ΔΙΚΟΣ ΣΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

(Μετάφραση ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Th. Bergk «Poetae Lyrici Graeci» τοῦ 1843).

Τὴ φέρων τοῦ ΕΡΜΟΝΑ

1.—ΤΟΥ ΑΡΧΙΛΟΧΟΥ

(Ἀπόσπ. 25).

Ρῶδ' ὀμορφῶ σὸ χέρι τῆς κρατῶντας! Κ' ἔνα κλαράκι ἀπὸ μυριά χλωράτης Ἐπιπέσει ἢ κορφοῦ χαμογελάτης. Κ' ἢ κόμη τῆς σέβασε ὄμορφο τῆς καὶ πλάτης.

(Ἀπόσπ. 77).

Κοίτουμαι δὴν νεκρὸς ἀπὸ τὸν Ἐρωτικὸν Κακόμορφο! καὶ πόνοι τρομεροὶ Μὲ θέληση τὸν θεῖον μὲ διαπερνῶν Βαθιά ὡς τὴ κόκκαλῶ μου τὴ κορφοῦ.

(Ἀπόσπ. 94).

Ἀπὸ λαχτάρα τέτοια σὴν καρδιά μου Ἀγάπης συμμαζῶχτι καὶ ἀπὸ τὰ στήθη Μοῦ πῆρε ὅλη τὴν ἀδολὴ χαρὰ μου, Στὰ μάτια μου πολλὴ θάμπαδα ἐχόθη.

2.—ΤΟΥ ΑΛΚΜΑΝΑ

(Ἀπόσπ. 13).

Γλυκόλαλας, γλυκόφωνος παρθένος, δὲ μοροῦνε Τὰ γόνάτῳ μου πῶς νὰ μὲ κρατοῦνε!

καὶ δὲ μᾶς ἀπομνήσκῃ στάλα γιὰ τὴν ὦρα πού θὰ τότε χρεαστοῦμε. Τὰ λόγια σας τὰ θυμήθηκα σήμερις τὸ πρῶτο κ' ἔτσι ἔβηκα πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ πάω...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τέτιο σὲ θέλω! (μὲ χαϊδιάρικο πείραγμα). Τόνε φιλῶ; λοιπὸν καὶ λόγου σου τὸν ἐνθουσιασμὸ σου γιὰ τὰ ἔργα; Ποιὸς ξέρει τί ψυχὴ Μπουμπουλίνης κρύβεται σ' αὐτὸ τὸ χαριτωμένο κορμάκι!..

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (σοβαρά). Ἡ παλληκαριά τῆς γυναίκας δειχίνεται σὸ σπῆτι τῆς... Νὰ, πού θὰ πολεμήσει ἢ γυναίκα. Στὸ σπῆτι τῆς... Νὰ θεμελιώσῃ γὰρ τὸ σπῆτι τῆς... τὴν οἰκογένεια... Τὴ λέγε κάθε φορὰ ὁ πατέρας. Γιὰ νὰ γίνῃ ἔθνος, πρέπει πρῶτα νὰ φικαστῆ ἢ κοινωνία. Κι ἢ κοινωνία, ἔλεγε, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια θὰ γίνῃ. Ἐχεις ἰθιὲς οἰκογένειες; Ἐχῶ καὶ καλὴ κοινωνία, θὰ χῶ καὶ ἔθνος μεγάλο καὶ τιμημένο...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ἐδῶ, παιδί μου! Κοντὰ μου! (τῆνε καθίζει κοντὰ τοῦ σὸν πάγκο καὶ τῆς χασεῖ πατρικὰ τὰ μαλλιά). Εἶσαι παιδί τοῦ πατέρα σου ἐσύ. Δὲν πῆρες τίποτ' ἀπὸ τὴ μάνα σου, τὴν ἀδερφοῦ τοῦ κῆρ Ἀντρέα... Ὅχι, τίποτα! Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου... ἄχ, ὁ ἀκριβὸς μου φίλος!..

Μανάρι τώρα τῆμονα κηρόλος*, πού πελάει Πὰ σὸν κυμάτον τὸν ἀφρὸ μὲ τὰ θαλασσοπούλια Χωρὶς καθόλου σὴν καρδιά νὰ κλῆ Φόβο, τῆλοκορῶσῃ τῆς ἀνοιξῆς πουλί.

3.—ΤΟΥ ΑΛΚΑΙΟΥ

(Ἀπόσπ. 54).

ΣΤΗ ΣΑΦΩ

Παρθενικὰ Σαφῶ, μαυρομαλλοῦσα, Γλυκοχαμογελοῦσα, Κἀντὶ τὸ στόμα θέλει νὰ σοῦ πῆ, Μὰ μὲ κρατεῖ ἢ ντροπῆ.

4.—ΤΗΣ ΣΑΦΩΣ

(Ἀπόσπ. 32).

ΣΤΟΝ ΑΛΚΑΙΟ

Ἄν εἶχες πόθο εὐγενικὸ ἢ καλὸ Κ' ἢ γλώσσα ἢν δὲν ἀνάδουε καὶ κακὸ νὰ πῆ, Καθόλου δὲ θὰ... ἔλεγε τὸ στόμα σου ἢ ντροπῆ, Μὰ λείπει θὰ ἔλεγε αὐτό.

(Ἀπόσπ. 18).

Ἄγνῆτα, ἀγαπημένε, σιάσου Καὶ σιόρπῃς τὴν ὀμορφιά σου, Πῶχῃς σὸ μάτια ἀπάνου

(Ἀπόσπ. 49).

Ὅσο καὶ ἂν εἶσαι φίλος μου γενεῶκα ζήτησε πῶς νὰ. Δὲ θὰ βαστάξῃ ἐγὼ νὰ ζῶ μὲ κῆν, ἀφοῦ εἶμαι πῶς γρηά.

(Ἀπόσπ. 7).

Παιδοῦλα ἠῆρα πανέμορφη, πού μ' ἄνθια χουσαφένα Παρόμοιο ἔχει τὸ πρόσωπο, τὴν πολυγαμημένη Κλειδα μου καὶ τῶσ' αὐτὴν ἐγὼ δὲν τὴν ἀλλάζω Μῆτε μὲ τὴ Λυδία μὴδὲ μὲ κάθε μου ἐρωμένη.

(*) Κηρόλος εἶναι τὸ θηλυκὸ θαλασσοπούλι. Τὸ νόημα τῆς παρομοιώσεως αὐτῆς τοῦ Ἀλκμάνῳ μᾶς τὸ δίνει ὁ Ἄντιγονος ὁ Καρυστινὸς ἐπὶ ἔργου τοῦ «Ἱστοριῶν παραδόξων Συναγωγῆ», ὅπου λέει: «ὅταν ὁ Κηρόλος ἀπὸ τὰ γερῆματα ἀρρωσάσῃ καὶ δὲ μὴ ποῦν νὰ περῆ, τὸν παίρνουν ἀπάνου στὰ φτερά τους οἱ θηλυκῆς καὶ τότε φέρνουν μαζί τους.

Τέτιος εἶτανε. Νομίζω πῶς τότε ξαναθλίπω μπροστὰ μου...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (μὲ βουρκωμένα τὰ μάτια). Μᾶρπῃς μικροῦλα, δώδεκα δεκατριῶ χρονῶνε μοναχὰ, μὰ δὲ θὰ ξεχάσω πῶς τὴν καλωσύνη σου καὶ τὰ χρυσὰ του τὰ λόγια... Ὁ κατῆμένος ὁ πατέρας!..

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Δὲν ἐκλαψα, παιδί μου, μοναχὰ τὸ φίλο ποδχασα, ἐκλαψα καὶ κλαίω καὶ τὸν πικριώτη τὸν ἀληθινὸ. Στὰ ἐννενηντα ἔφτῃ δὲ σιόφτηκε πῶς ἔχει κορίτσι, πῶς εἶναι νιὸς ἀκόμα, μὰ ἀπὸ τοὺς πρώτους ἔτρεξε σὸν πόλεμο. Ἡ Πατρίδα, μοῦπε τὴ στιγμή πού μάποχαίρετοῦσε κάτω σὸν Περσῆ καὶ πού τὸν ἔβλεπα γιὰ στερνὴ φορὰ, ἢ Πατρίδα τόσα χρόνια μῆθρεπε καὶ μῆφῶρτωνε γαλόνια. Νὰ καὶ ἢ στιγμή, ἢ ἄγχι στιγμή, νὰ ξεπερῶσω κῆνο πού τῆς χρωσάτω. Καὶ λάμπανε τὰ μάτια του ἀπὸ ἄγιον ἐνθουσιασμὸ, καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμὸ, καθὼς μούτανε οἱ συντρόφοι του, λάμπανε καὶ τὴ στιγμή πούπερτε ἀπὸ βόλι ὄχτροῦ σὸ Μάτι, λέγοντας τὸνομά σου... Τέτιος πικριώτης φέρε μου νὰ σοῦ πῶ τί γίνεται τὸ Ρωμαϊκὸ. Ὅχι θεσιθῆρες καὶ μνημοσύνας!..

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (σηκώνεται καὶ ἀρχινᾷ νὰ ξεφυλλίζει ἔνα πεννικόλαδο πού πέφτει πάνω ἀπὸ τὸν

(Ἀπόσπ. 91).

Μάνα γλυκιά, δὲν μπορῶ πῶς σὸν ἀργαλιὸ νὰ θφαίνῳ Ἄπ' ἔρωτα παλληκαριοῦ εἶμαι βαλαντωμένη, Ἡ Ἀφροδίτη τὸ ζητᾷ ἢ χαριτωμένη.

5.—ΤΟΥ ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΥ

(Ἀπόσπ. 42).

ΡΑΔΙΝΗ

Ὀμπρός, Μοῦσα γλυκόφωνη, τραγοῦδι ἔλα ν' ἀρχίσῃς Μὲ λόρα ἐρωτευμένη, Ἔγινους νὰ διαλαλήσῃς Γιὰ δὴν Σαμιώτικα παιδιά, πού ἢ ἀγάπη τὰ πεθαίνει!

6.—ΤΟΥ ΗΒΥΚΟΥ

(Ἀπόσπ. 1).

Τὴν ἀνοιξῆ κ' οἱ κνῶνιες, πού τῆς ποτίζουσι Τῶν ποταμῶν τὰ ρέματα Σὶν κῆρο τὸν ἀνέγγιχτο καὶ ἀπὸ κορίτσι, ἀνθίζουσι Τὴν ἀνοιξῆ τὰ κλήματα καὶ τὸ μπουμπουκὶ σιάζει, Πού ἀξάνει κάτου ἀπ' τὰ ἱσκιερὰ ἀμπελόφυλλα. Ὅμως γὰρ μῆρα οὔτε σιγῆν ὁ Ἐρωτικὸς δὲ συχάζει, Γιατὶ σὴν θραυκῆς βοριάς ἀπ' ἀστραπῆ ἀναμένῃς Κι ἀπὸ τὴν Κύπριδα ἐπαλοῦμένῃς Μὲ τρέλλες ἄγχιες, σκοτεινῆς, τρομαχτικῆς, βουδῆ Ἀπὸ παιδὶ μούχῃ πληγῶσει τὴν καρδιά.

(Ἀπόσπ. 2).

Κάτου ἀπ' τὰ ὀφθαλμοῦλα καὶ μάτια καὶ πᾶσι Κοιτάζοντάς με ὁ Ἐρωτικὸς μὲ μάτια ληρωμένα, Μὲ μῆρα ξεγελᾶσῃς τῆς Κύπριδος τὰ δέχτρα Μὲ ρίχνῃ τὰ σφιχτοπεριπλεγμένα. Σὶν πέφτει ἀπάνου μου μ' ἄγχι ἀληθινὰ τὸν τρέμα Ὅς τρέμῃ ζευμένο ἄλογο, πού νικητῆς ἐβγήκε, Μὰ τόρα στὰ γερῆματα μὲ τὸ γοργὸ τάρμαξι Σ' ἄλλον ἀγῶνα στασιὰ του ματῆκε.

Ἀλεξάντερει

ΗΑΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΡΙΑΝΣ

(*) Μετάφρασα μὲ τὸ στίχον αὐτὸν τὸ αἰρικὸν Σαμιῶν περὶ πᾶθῶν τοῦ Στήσιχορου γιὰ νὰ δώτῃ μὲ δὴν λόγια ὅλο ἀπάνου-κάτου τὸ κύριο νόημα τῆς «Ραδίνης» πού μονάχα οἱ δὴν πρῶτοι στίχοι τῆς τῶθησαν. Μερικὰ λόγια γιὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς «Ραδίνης» μῆς λέει ὁ Στράβωνας Βιβλ. VIII, 347.

πάγκο). Μὲ μού τὰ λέτε... Σπαραξῆ ἢ ψυχὴ μου κ. Λάμπρο!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Νὰ καμαρώνεις, παιδί μου, πῶχῃς τέτιο πατέρα. Αἰγὸι μποροῦν ἔτσι νὰ καμαρώνουν... Ἐλα δῶ... Κάθισε!.. Νὰ μού πῆς, τὴν ἐλίθειξ ὄμορφο... Ἡθελε κ' ἢ θειά σου, ἢ Χάρη, πᾶσι σὸ μνημόσυνο;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (ξανακάθεται). Στὴν ἀρχὴ σὲ νᾶθελε. Ὁ θεὸς Ἀντρέας τῆς ἔλεγε πῶς θὰναι κόσμος καὶ κόσμος, καὶ ἀρχίνησε νὰ τομαζέται. Ὑστερα ἔμορφο, ἔτσι ἀπότομα ἄλλαξε γνώμη καὶ τοῦ εἶπε: «Μνημόσυνα! μνημόσυνα! Τί μᾶς χρειάζονται; Μπορεῖς καὶ σὺ νὰ κάνεις κῆνο πούκανε ὁ Μελάς; Νὰ, τὸ μνημόσυνο πού ταιριάζει τὸ παλληκαρι!..

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (ἀδιάφορα). Μπᾶ, ἢ θειά σου τὰ εἶπε αὐτά; Στὰ νεῦρα τῆς θάτανε πάλι...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Καθόλου! Τὰ εἶπε ἡσυχα, ἔτσι σὲ νὰ τὰ πιστεῖτε μάλιστα.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Σὲ νὰ τὰ πιστεῖτε!.. Καὶ γὼ σὲ νὰ μὲ τὸ πιστεύω πῶς τὰ πιστεῖτε...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Εἶπε σὲ θεοῦ: «Πήγαινε σὺ μὲ τὴν ἀδερφοῦ σου τὸ μνημόσυνο καὶ γὼ θὰ τραβήξω μὲ τὴν Ἐλενίτσα σὴν ζωή!.. Ὁκὲ πᾶμε σὸ περῶλι!.. Κι ὁ θεὸς, πού δὲν τῆς χαλνᾷ ποτὲ τὸ